

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Standpuntbepaling van de Vlaamse Regering inzake het ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van uitvoeringsverordening (EU) 2021/664 van de Commissie van 22 april 2021 inzake een regelgevingskader voor U-Space

Samenvatting

Voorliggend ontwerp van KB heeft tot doel uitvoering te geven aan uitvoeringsverordening (EU) 2021/664 van de Commissie van 22 april 2021 inzake een regelgevingskader voor U-Space.

In het ontwerp van KB komen de bepalingen aan bod die van toepassing zijn op :

- de aanwijzing van een U-spaceluchtruim;
- de enige verlener van gemeenschappelijke informatiediensten;
- de certificatie en het toezicht op de U-spacedienstverleners en de enige verlener van gemeenschappelijke informatiediensten.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsveld : Mobiliteit.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het advies van de Inspectie van Financiën werd ontvangen op 1 februari 2023 en was gunstig.

2. INHOUD

1 Inleiding

Verordening (EU) 2018/1139 inzake gemeenschappelijke regels op het gebied van burgerluchtvaart en tot oprichting van een Agentschap van de Europese Unie voor veiligheid van de luchtvaart strekt tot verhoging en uniformering van het niveau van veiligheid in de burgerluchtvaart en gelijktijdige bescherming van het milieu. De verordening bevat daartoe onder andere regelgeving inzake onbemande luchtvaartuigen (UAS).

Kennelijk werd vastgesteld dat inmiddels een steeds groter aantal UAS het luchtruim binnenkomt en dat de toenemende complexiteit van UAS-vluchtuitvoeringen buiten zicht, veiligheids-, beveiligings-, privacy- en milieurisico's met zich meebrengt. De toename van het aantal drones en de afstanden die deze zullen afleggen, noopt tot instelling van een vorm van luchtverkeersleiding voor deze UAS, ook wel Unmanned Aircraft System Traffic Management (UTM) genoemd. U-space is het Europese kader voor UTM en moet ervoor zorgen dat de groei van het onbemande luchtverkeer in de toekomst ordentelijk verloopt. Op 22 april 2021 werden hiertoe door de Commissie drie uitvoeringsverordeningen aangenomen (2021/664 t.e.m. 2021/666).

Het voorliggende ontwerp van koninklijk besluit voert uitvoeringsverordening (EU) 2021/664 van de Commissie van 22 april 2021 inzake een regelgevingskader voor U-space verder uit.

Krachtens artikel 6, § 4, 3° en 4° van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen worden de Gewestregeringen betrokken bij de "het ontwerpen van de regels van de algemene politie met uitzondering van de regels van politie over het verkeer op waterwegen bedoeld in § 1, X, 10°, en de reglementering op het verkeer en vervoer, alsook van de technische voorschriften inzake verkeers- en vervoermiddelen" en "het ontwerpen van de regels betreffende de organisatie en de uitwerking van de veiligheid van het luchtverkeer op de regionale luchthavens en de openbare vliegvelden". Deze betrokkenheid wordt geregeld door het Protocol van 24 april 2001.

2 Toelichting

2.1. Context

Bij brief d.d. 23 december 2022 vroeg de federale Minister van Mobiliteit om, in toepassing van het Protocol van 24 april 2001, binnen een termijn van 60 kalenderdagen vanaf ontvangst van de brief advies uit te brengen over het ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van uitvoeringsverordening (EU) 2021/664 van de Commissie van 22 april 2021 inzake een regelgevingskader voor U-Space.

2.2. Algemene bespreking

Voorliggend KB

Voorliggend ontwerp van KB heeft tot doel uitvoering te geven aan uitvoeringsverordening (EU) 2021/664 van de Commissie van 22 april 2021 inzake een regelgevingskader voor U-Space, dit is een specifiek gecontroleerd luchtruim voor drones. De nood aan een luchtruim voor drones is hoog aangezien het gebruik van drones voor professionele doeleinden stelselmatig toeneemt.

Beoordeling op bevoegdheid

Algemene opmerking in verband met bevoegdheden

De gewesten zijn, wat betreft luchtvaart, overeenkomstig artikel 6, §1, X, eerste lid, 7° van de Bijzondere Wet tot Hervorming der Instellingen, bevoegd om regelgevend op te treden met betrekking tot de uitrusting en de uitbating van de luchthavens en openbare vliegvelden, met uitzondering van de luchthaven Brussel-Nationaal. De federale overheid blijft integraal bevoegd voor de veiligheidsvoorschriften voor luchtverkeer en luchtverkeersmiddelen, alsook voor de regels van de algemene politie en het reglementeren van de openbare veiligheid.

De gewesten worden evenwel betrokken bij de totstandkoming van federale regels met betrekking tot de organisatie en de uitwerking van de veiligheid van het luchtverkeer op de regionale luchthavens en openbare vliegvelden.

Concrete bevoegdheidsscreening

Hoofdstuk 1 van het ontwerp-KB bevat enkele algemene bepalingen, zoals definities en de aanduiding van de bevoegde diensten. Meer bepaald wordt het Directoraat-generaal Luchtvaart van de FOD Mobiliteit en Vervoer aangeduid als bevoegde autoriteit.

Een “U-spaceluchtruim” is blijkens uitvoeringsverordening (EU) 2021/664 een door de lidstaten aangeduide geografische zone waarin activiteiten met UAS alleen mogen plaatsvinden met ondersteuning van U-spacediensten. Hoofdstuk 2 beschrijft op welke manier de aanwijzing van een U-spaceluchtruim moet gebeuren (o.a. aanvraag, luchtruimrisicobeoordeling, coördinatie, publicatie, vaststelling van een wijzigingsmechanisme).

Uitvoeringsverordening (EU) 2021/664 bepaalt dat de lidstaten ervoor moeten zorgen dat voor elk U-spaceluchtruim gemeenschappelijke informatiediensten beschikbaar worden gesteld om niet-discriminerende toegang tot het U-spaceluchtruim en diensten voor UAS-exploitanten mogelijk te maken, met name wat veiligheid betreft. De lidstaten moeten echter ook een verlener van gemeenschappelijke informatiediensten aanwijzen, die optreedt als enige verlener van de gemeenschappelijke informatiediensten voor alle of sommige delen van het U-spaceluchtruim onder hun verantwoordelijkheid. Hoofdstuk 3 bevat enkele bepalingen die van toepassing zijn op deze enige verlener van gemeenschappelijke informatiediensten.

Hoofdstuk 4 bevat vervolgens bepalingen omtrent de certificatie en het toezicht op deze U-spacedienstverleners en de enige verlener van gemeenschappelijke informatiediensten. Taken in die context worden telkens toegewezen aan het DGLV.

In hoofdstuk 5 tenslotte, worden nog twee wijzigingen aan het koninklijk besluit van 8 november 2020 tot uitvoering van de uitvoeringsverordening (EU) 2019/947 van de Commissie van 24 mei 2019 betreffende de regels en procedures voor de exploitatie van onbemande luchtvaartuigen opgenomen.

De eerste wijziging betreft een uitbreiding van de diensten aan wie gegevens van UAS-exploitanten kunnen ter beschikking worden gesteld. De wijziging voorziet dat ook U-spacedienstverleners toegang kunnen hebben tot deze gegevens.

De tweede wijziging leidt tot een uitzondering in de bepaling dat de minister of zijn gemachtigde op eigen initiatief of overeenkomstig artikel 5, §2 en volgende van het KB van 8 november 2020 de geografische UAS- zones vaststelt. Dat kan dan niet voor deze die uitsluitend gericht zijn op de aanwijzing van een U-spaceluchtruim overeenkomstig artikel 3 van Uitvoeringsverordening (EU) 2021/664.

Conclusie

Het ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van uitvoeringsverordening (EU) 2021/664 van de Commissie van 22 april 2021 inzake een regelgevingskader voor U-space heeft een exclusief federaal karakter. De federale overheid is immers bevoegd voor de veiligheidsvoorschriften voor luchtverkeer en luchtverkeersmiddelen en het reglementeren van de openbare veiligheid. Er vinden geen schendingen van de bevoegdheden van de gewesten plaats.

Inhoudelijke opmerkingen

In artikel 12 : *‘Het DGLV bepaalt, binnen de dertig dagen na inwerkingtreding van dit besluit, de vorm en de modaliteiten voor de indiening van de aanvraag voor een certificaat van enige*

verlener van gemeenschappelijke informatiediensten en een certificaat van U-spacedienstverlener zoals bedoeld in artikel 14, §6 van verordening (EU) 2021/664. stellen we voor het woord 'en' te vervangen door 'of'. We merken op dat er heel wat discussie was bij een gelijkaardige zin in het Koninklijk besluit van 8 november 2022 tot uitvoering van uitvoeringsverordening (EU) 2019/947 van de Commissie van 24 mei 2019 inzake de regels en procedures voor de exploitatie van onbemande luchtvaartuigen.

In artikel 12 stellen we bovendien vast dat er een discrepantie is tussen de Nederlandse en de Franse tekst van het eerste lid: in de Nederlandse tekst wordt gesproken van een termijn van 30 dagen na inwerkingtreding, die niet terug te vinden is in de Franse versie.

Tekstuele opmerkingen

Er staan enkele kleine tekstuele foutjes in de tekst:

- artikel 5 §1 : 'punt' i.p.v. 'komma';
- artikel 6 § 3 : 'punt' i.p.v. 'tweemaal punt';
- hoofdstuk 3, titel : 'de' i.p.v. 'tweemaal de'

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op de begroting van de Vlaamse Gemeenschap. Dit wordt bevestigd door het advies van de Inspectie van Financiën van 1 februari 2023 (dat als bijlage bij deze nota is gevoegd). Het akkoord van de minister, bevoegd voor de begroting, moet dus niet worden ingewonnen.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de interne dienstverlening van de Vlaamse overheid, niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

"a. personeel: het voorstel heeft geen weerslag op gebied van personeelsinzet"

"b. werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven"

"c. investeringen en schulden : het voorstel heeft geen investeringen als gevolg"

"d. ontvangsten: het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten"

"e. conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen"

4. VERDER TRAJECT

/

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° positief advies te verlenen aan het ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van uitvoeringsverordening (EU) 2021/664 van de Commissie van 22 april 2021 inzake een regelgevingskader voor U-Space;

2° de heer minister-president van de Vlaamse Regering te gelasten deze beslissing ter kennis te brengen van de federale overheid.

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

Bijlagen:

- ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van uitvoeringsverordening (EU) 2021/664 van de Commissie van 22 april 2021 inzake een regelgevingskader voor U-Space;
- de brief van minister Georges Gilkinet aan minister Lydia Peeters dd. 23/12/2022;
- het advies Inspectie Financiën dd. 01/02/2023.